

Др Душан Ј. Мартиновић, ПОРТРЕТИ VI,
Цетиње 1997, стр. 325

Настављајући свој двадесетогодишњи неуморни научни рад у портретисању личности из наше прошлости, др Душан Мартиновић је својом најновијом књигом ПОРТРЕТИ VI обогатио углавном нашу националну културу и историју са још 12 портрета. Тиме је др Мартиновић, уз оних 84 личности које је обрадио у претходних пет књига, дошао до завршне бројке од 96 личности које су свака у свом времену дале одређени допринос развоју нашег друштва. Аутор је своје интересовање започео са претечима наше културне историје: Ђурђем Црнојевићем и штампаром Макаријем да би задржавајући се углавном на личностима из деветнаестог вијека дошао до наших савременика.

Отимајући од заборава многе личности које су у XIX вијеку учествовале у стварању темеља не само наше државности већ и наше националне културе, а које су биле извањци, странци и наши "домаћи", аутор је истовремено омогућио научним и другим радницима да о третираним личностима на једном мјесту могу доћи до драгоцених библиографских података. Тиме је Мартиновић дао допринос проучавању наше прошлости посебно XIX и прве половине XX вијека, а историчарима помогао да све дисциплине историјске науке - политичку, војну, економску, правну, културну могу проучавати, јер у његовим књигама дефилује широка галерија личности - државници, политичари, војсковође, научници, писци, журналисти, културни и јавни радници. Овај вриједни истрживач енциклопедијског усмјеравања као да нема замора и предаха, што потврђују његове ријечи у предговору књиге: "Овај за науку корисни посао ваља нам наставити". Захвалимо му и зажелимо му стога да нас и даље обрадује новим књигама портрета.

У овој шестој књизи портрета др Мартиновић је обрадио сљедеће личности: Сима Поповића, (1846-1922), Јована-Јову С. Мартиновића (1871-1922), др Петра М. Миљанића (1858-1897), Јована (Лабуда) М. Врбицу (1862-1912), Митра Бошкова Мартиновића (1870-1954), Петра Милова Мартиновића (1881-1940), Благоту Радовића (1898-1951), Василија Васа Ј.

Ивашевића (1922-1996), др Јована Бојовића (1934-1995), Вељка Шуковића и др Радивоја К. Шуковића.

Од ових 12 обрађених личности, 10 припада црногорској културној војно-политичкој и економској историографији док си двије личности наши савременици.

По свом методолошком поступку који је примијенио у свих шест књига портрета, аутор, осим биографских података и библиографије коју даје хронолошким редом, анализира мјесто и улогу приказаних личности у простору и времену у којем су дјеловале. Он се не задовољава сувопраним биографским подацима већ текст обогађује тумачењем и подацима о историјским процесима и догађајима, географским мјестима, говори такође о савременицима личности коју приказује. Потребно је истаћи да аутор у књизи користи и фотокопије архивских и других докумената да би што реалније и аутентичније приказао своје личности. Осим фотографије личности, која читаоцу приказује његов физички изглед и тиме остаје у његовој меморији, аутор код појединих личности даје и генеалошко стабло (родослов). Поступајући по научним критеријумима аутор се у књизи служи и научном апаратуром. Књига је снабђевена потребним регистрима: о дешифрованим иницијалима и псеудонимима, о именима и неразријешеним псеудонимима и о периодичним публикацијама. Све то даје књизи одређени квалитет тако да она добија улогу незамјењивог приручника.

Код радова овакве врсте тешко је избјећи неке мање пропусте било у биографском или библиографском дијелу. Ти пропусти могу бити одраз објективне стварности у којој је аутор стварао своје дјело. Они такође могу бити и техничке природе. Према томе, и аутору ове књиге, врсном и вриједном познаваоцу и стручњаку за био-библиографске радове промакли су неки пропусти који се односе на ненавођење свих библиографских јединица код неких личности и свих извора литературе о неким личностима.

На крају, поновићу да је књига др Душана Марџиновића дјело које ће помоћи сваком оном читаоцу који се интересује за нашу прошлост, а истраживачима црногорске историје незаобилазан приручник.

Др Бранислав Маровић